

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Búza-bérház.) — Telefont: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel.
Egyes szám ára: hétfőnap (4 oldal)
valamint vasárnap (6 oldal) 200 P.

A nemzetgyűlés bizalmat szavazott a kormánynak

Tildy miniszterelnök vitázó beszéde — Elfogadták a bányák államosításáról szóló javaslatot

A nemzetgyűlés tegnap délután Tildy Zoltán miniszterelnök válaszlát a vita során elhangzott felszólalásokra. Rámutatott arra, hogy a megoldandó feladatok rendkívül súlyosak és megvalósulásuk csak a kölcsönös bizalom és segítség útján lehetséges. Ha minden pártnak meg van a maga programja, amelyhez ragaszkodik, mégis jól csak megállapíthatom, hogy a vita során nem a különbségek nyilatkoztak meg, hanem az egymás kezének keresése. Legyenek komolyabb kérdéseink, amelyeknek megoldását a fejlődésre és időre kell bízunk. A fejlődés számára azonban meg kell teremteni a biztos talajt.

Örömmel állapította meg aztán a miniszterelnök, hogy a parlamenti vita a múlttal szemben nagy színvonal emelkedést mutat. Igyekezzék mindenki megfeszíteni, mondotta, az elégedetlenség túlzásait, mert az elégedetlenség csak a szenvedések meghosszabbítását eredményezheti. Meg kell tanulnunk kormánypartinak lenni és ebből a szempontból meg kell állapítani, hogy a vita során minden párt jól vizsgázott. Meg kell tanulni azonban a koalíciós kormányzást is maguknak a pártoknak is, ami azt jelenti, hogy sok dologban önként korlátozni és fegyelmezni kell önmagunkat.

A földreformról szólva megállapította, hogy ezt a földreformot az egész nemzet védelmezi meg, nemcsak harccal, de jó termeléssel, jó munkával is. A reakció elleni harcról szólva megállapította, hogy a fasizmus és a reakció még csak hatalmi vereséget szenvedett, szelleme és fertőzése itt van közöttünk és néha egészen megdöbbentve és értetlenül néz a jó magyar emberekre és egyes alkalmakkor szinte nem is tudják mit mondanak és mit eszeleksenek, mert mögöttük áll a reakció és befolyásolja őket.

Az igazoltatásokkal kapcsolatban kijelentette, valóban megdöbbentő, hogy az igazoltatásra kerülők 95%-át igazolták. Ezt az adatot azonban nagymértékben befolyásolja majd a nyugatról jötték igazolása. A reakció főtükrözése volt, hogy széjhontsa a meglévő demokratikus egységet. Vigyáznunk kell arra, hogy a magyar élet egyetlen tényezőjét se lehessen beugratni egymás elleni akcióbá. A magyar demokrácia lényegében egységes.

Az, hogy a nemzetgyűlésen néha vannak közbeszólások és ellentmondások, inkább az egészség jele, csak ne engedjék, hogy apró problémák be-

folyásolhassák a nagy kérdésekben való komoly egységet.

— Egyik legdöntőbb kérdésben a munkásság kérdésének rendezésében a kormány állandóan érintkezésben van a szakszervezeti tanácsal. A másik kérdés az a határozati javaslat, amely a bányák államosításáról szól. Ez a javaslat a kormányprogram egy részének gyakorlati megvalósítását jelenti. A malmok problémája rendkívül komplikált. A kormány álláspontja a malmok közbeszámítása ügyében az, hogy a malmok tulajdonjogát nem akarja érinteni, ellenben bevezetik a legszigorúbb ellenőrzést.

A miniszterelnök beszéde további során a mezőgazdasági munkásság problémájával foglalkozott. Nagyjelentőségűnek tartja a kérdést, mert a magyarság legszegényebb és legelhanyagottabb rétegéről van szó. A kormányzat azon az állásponton van, hogy a mezőgazdasági munkásság életfeltételeit minden körülmények között biztosítani kell és ugyanazok a jogok illetik meg, mint az ipari munkásságot.

Ezután a Parasztszövetségről beszélt. Véleménye szerint mindenki csak helyeselheti, hogy a parasztság meg akarja teremteni a maga kultúrális és gazdasági szervezetét.

A felmerült problémákról szólva megállapította, hogy a kemény és jogos kritika ellenére bizalommal néz a jövő elé.

A szövetségzetelekről szólva bejelentette, hogy még ezen a héten tárgyalásra kerül egy nagy horderejű kérdés megvitatása. Meggyőződése, hogy a megoldás kijelölő lesz. Foglalkozott a miniszterelnök az ifjúság problémájával kapcsolatban. Az ifjúság mozgalmában olyan jelenség mutatkozik, amely szemben állana a magyar demokráciával, meg fogja találni a megfelelő eszközt arra, hogy ilyen törekvéseknek útját állja. A problémákkal csak akkor tudunk megbirkózni, ha ez a nagy megpróbáltatásokon átmenet nemzet egy ideig még vállalja a szenvedést és türelmet tanúsít a jobb jövő érdekében. A miniszterelnök beszédét taps és éljenzés kísérte.

Nagy Ferenc elnök a nemzetgyűlés pártjainak egyértelmű felkérése alapján javasolta, hogy a kormány programjának jóváhagyásával fejezze ki a nemzetgyűlés bizalmát a kormánnyal. A javaslatot a nemzetgyűlés nagy tapsal egyhangulag elfogadta. Ugyancsak egyhangulag fogadta el a nemzetgyűlés a bányák államosítására vonatkozó határozati javaslatot.

A Ház legközelebbi ülését pénteken tartja a következő napirenddel: Az államhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat, továbbá a nemzeti főtanács tagjainak megválasztása és fo-

galdomótele, végül a nemzetgyűlés ideiglenes ügyrendjéről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A Néppárt képviselői

A nemzetgyűlés ülésén az elnök közölte, hogy dr. Eckhardt Sándor és Bálint Sándor képviselők bejelentették, hogy ezennel a nemzetgyűlésben a Demokratikus Néppártot képviselik. A Ház a bejelentést tudomásul vette.

Jön az adó-pengő

A minisztertanács határozatai —

A kormány tagjai Tildy Zoltán miniszterelnök vezetésével minisztertanácsot tartottak. Kimondotta a minisztertanács, hogy a Vöröskereszt felügyelője a miniszterelnök hatáskörébe tartozik, továbbá, hogy Vass Zoltán a gazdasági főtanács főtitkára részére az államtitkári cím és jelleg adományozása végett a nemzeti főtanács-hoz előterjesztést tesz. Hozzájárult a minisztertanács a szakszervezeti közvetítés költségeihez megfelelő hitel folyósításához, majd a magyar- lengyel áruszerforgalmi egyezményrel kapcsolatos bizottság kiküldetéséhez. Az igazságügyminiszter előterjesztésére szabályozta a rögtönzítő bírósághoz intézkedéseket akként, hogy nem állítható rögtönzítő bíróság alá az elmebeteg, a betegségtől szenvedők felépülésük előtt,

Vass Zoltán államtitkár lesz.

Továbbá azok, akik a eszelekmény elkövetésekor 15. életévüket még nem töltötték be. Ha a bíróság az elítélte nem ajánlja kegyelemre, két órán belül végre kell hajtani az ítéletet.

Kimondja a minisztertanács, hogy megszünteti a magyar földmunkárai méltóságát és hozzájárul ahhoz, hogy az ingatlan tulajdonosok szülő voltának feljegyzését töröljék.

Az államháztartás alkalmazottak ruházati bezerzéséhez a minisztertanácsa hitel becsülettel rendelkezésre. A továbbiak során elfogadta a közadók kezeléséről szóló rendeletet, a szolgálati és munkabérvizonyból származó jövedelmek adóztatásáról és a közadóknak adópengőben való meghatározásáról szóló rendeleteket.

Egy kivihetetlen terv

Országosan és törvényesen kell megoldani a jótételtel terhek igazságos átadását

A jótételtel szolgáltatások utolsó negyedét december 15-ig kell beadni. Ezzel kapcsolatban esztörtékön értekezlet volt a város-házban az érdekeltek, érdekképviseletek, politikai pártok bevándorásával. Az ülésen Szendrey Sándor h. polgármester elnökölt. Kijelentette, hogy a városi tanács hozzájárult ahhoz, hogy ne egy foglalkozási ág legyen megterhelve, hanem a többi társadalmi réteg is. Ismertette a tervezetet, az utolsó negyedévi részlet felét, 50 százalékat most is a gazdák fizetnék, a másik felét, 50 százalékot a kereskedők, iparosok, ügyvédek, orvosok. Sőt ezt sem teljesen, mert bizonyos eliket, 800 tonna szénát, 2600 tonna zöldséget, szalmát teljesen a gazdák fizetik. A tervezet szerint a fele jótételtelből, szarvasmarhákból kereskedők 75 tonnát, iparosok 45 tonnát, ügyvédek 15, orvosok 15 tonnát fizetnének. Zsír-ból kereskedők 8, iparosok 4, ügyvédek 2, orvosok 2 tonnát. Lisztből (főzöliszt) kereskedők 42, iparosok 21, ügyvédek 11, orvosok 11 tonnát, nulláslisztből kereskedők 7, iparosok 3, ügyvédek 2, orvosok 2 tonnát. Babból kereskedők 18, iparosok 9, orvosok, ügyvédek 5—5 tonnát. Árpából kereskedők 45, iparosok 20, ügyvédek, orvosok 10—10 tonnát. Kőlesből kereskedők 15, iparosok 7, ügyvédek, orvosok 4—4 tonnát. Tojásból kereskedők 3000, iparosok 1500, ügyvédek, orvosok 750—750 darabot. Tengeriből kereskedők 150, iparosok 90, ügyvédek, orvosok 45—45 tonnát, zabból kereskedők 10, iparosok 5, ügyvédek, orvosok 3—3 tonnát kötelesek beszolgáltatni. Lucernából 15, illetve 10, 6—6 tonna az arány.

Az ügyvédek, orvosok szakszervezete, a kereskedők, iparosok érdekképviselete, Kamara, Ipartanács, tülel a behajtást egymásközött intézték el, ismervé tagjaik teherbíró képességét és készletét is.

A tervezet vita követte. Szabó Béla szerint a beszolgáltatási árat fel kellene emelni a forgalmi értékre és akkor a kereskedők, iparosok, ügyvédek stb. megvehetnék a gazdától a beszolgáltatandó árut és állat, mert pénzüik inkább van és ha jó árat fizetnek, táján tudnak szerezni. Balogh Elemér a tervezetet elfogadja, ha csak ideiglenesen is valósítják meg, később más pontrendszerrel javasol. Simon János szerint házkutatást is kell tartani az elrejtett készletek felkutatására. Nagy Sándor az Ipartestület képviselőjében felveti, hogy az iparos inkább munkát adna, elkészít cipőt, szerszámot a jótételtelben és ezzel vásárolna meg a termelőtől a beszolgáltatandó állatot, élelmiszert. Dr. Imre Gábor az orvosok nehéz helyzetét ismerteti, nincs magánrendelés, nincs készletük, pénzt inkább tudnának adni. Buray József és Sima Ferenc helyeslik, hogy más társadalmi réteg is fizessen jótételtel. Radó Rezső iparkamarai főtitkár szerint az iparosnak reális értéket, előállítható eliket kellene készíteni és beadni a jótételtelre, a kereskedőknek árut kellene leadni és ebből szereznek be a jótételtelre fordítandó mennyiséget. Sűrgeti, hogy hozzák haza Németországból és Ausztriából az értékes, kiszállított magyar állatállományt, ez is javítana a helyzeten.

Szendrey Sándor elnök rámutatott arra, hogy a hatóság, a város

gyakaratlan jár el, nem akarunk most még házkutatást tartani. Méltányosság, belátás vezet a várost. A felhozott aggodalmakkal kapcsolatban rámutat arra, hogy ma már a legtöbb iparos, kereskedő, ügyvéd, orvos természetben követel fizetést, juttatást és a gazdák bizonyítják, hogy csak így tudnak vásárolni, így kell készletnek lenni az iparosnál, kereskedőnél, ügyvédnél is. Ezért kellett ehhez a módszerhez folyamodni és hogy ne csak egy réteg viselje a jótételtel terhet. A befizetést, teljesítést december 15-ig kell eszközölni.

Az értekezlet végül is elfogadta a tervezetet és javaslatot és most minden érdekképviselet külön tart ülést és állapítja meg tagjai között a behajtás és teljesítés módjait.

A magunk részéről nem hagyhatjuk meggyőzés nélkül a felmerült tervezetet. Előre kell becsújtatnunk, hogy a „Debreczen” színterjének a magyar sajtóban, azt az álláspontot hangoztatva, hogy a jótételtel terhek egyenlően és igazságosan az összes társadalmi rétegek között kell megosztani, mert egyedül a gazdátársadalom nem bírja el azokat. Felvetettük a jótételtel alap létezésének gondolatát, amely alapra valamennyi társadalmi réteg hozzájárulna.

Igy országosan és törvény vagy rendelet által végrehajtva megnyugtatóan lehetne rendezni a fontos problémát, de az a megoldás mód, amely most a debreceni városban hirtelen-kellelten felmerült, egyáltalán nem vezet célra, kivihetetlen és magán viseli a kormányzat által már több esetben perhorreszkált önkényes eljárás ismérveit.

Legelsősorban is rá kell mutatni arra, hogy a tervezet rendeltetésének törvényes alapja nincs. Csak úgy lehetne a dologt Debrecenre vonatkozó érvényes kereséttörvény, ha a város külön szabályrendeletet alkotna, arra kőmányahtóságát jóváhagyást nyerne. Erre pedig kevés idő nem áll rendelkezésre.

Törvényes alap hiányában helyt jellegű rendelkezést nem lehet végrehajtani, mert nincs szankciója. Egyik kereskedő, iparos vagy értelmiségi, mondják, eleget venne a felhívásnak, a másik el-tenben éppen a szankció hiánya és a törvényes alap hiányát egyáltalán nem, tehát igazságtalanságra vezetne az egész. Olyan káosz állana elő, ami éppen a jótételtel kapcsolatban nem kívánatos.

Másik lényeges kifogás, hogy a tervezetből igen teherbíró intézményeket, mint bankokat, biztosító intézeteket, gyár-üzemeket kilyagytak.

Egyedül helyes megoldás a törvényerőjű, országos rendezés. Inkább ezt sürgette volna felhívás Debrecen városa azután, hogy lapunk hasábjain felvetettük a jótételtel Alap léteztetésének tervét, aminek másik párt sajtóorgánuma is osatlakozott, illetve hasonló megoldást javasolt. Ehhez a jótételtel Alaphoz hozzájárulna minden foglalkozási ág és társadalmi réteg, szellemi és fizikai dolgozó, önálló vállalat, stb. a maga teherbírése arányában. Ez teljesen meg-

Fotó Horváth
Simonffy-u. 1/b.

A demokratikus igazságosság és egyenlő teherviselés elvök. Mindezen a törv. melyet nagy többséggel a városi tanács most szavalt ki, nem célravezető, tör-

vényes alap hiányában kivétel nélkül és csak zárzavart és igen gyöngye eredményt hozna, tehát elvetendő.

Pénteken ítélet a Rajniss-perben

Rajnis Ferenc háborús bűnügyében tegnap hangzottak el a vádbeszédok. A népbíróság hangszólította, hogy a vádlott számára nem talál enyhítő körülményeket, csupán súlyosbítókat. Az ítéletnek csak egy célja lehet, a megtorlás. Katona János politikai ügyész kérte a népbíróságot, mérje a vádlott-ra azt az ítéletet, melyet a magyar nép becsületére az egész világ előtt megérdemelt.

Berecz Sándor kirandult védőbeszédre után Rajnis Ferenc az utolsó szó jogán beszélt és többek

között ezeket mondotta: — A háború kimenetelét illetően véleményünk két tényező hamisította meg: az egyik az angol légihaderő, a másik az orosz csoda. Az orosz hadsereg regeneráló erejét nem lehet másnak, mint csodának nevezni, az angol légihaderő pedig tökéletesen megbénította Németországban a csapatok közeli kedését és a gyárak munkáját. Ezután az elnök közölte, hogy az ítéletet a népbíróság péntek délután hirdeti ki.

Horthy Miklóst tanuként megidézték a nürnbergi perben

A magyar rádió szerint Horthy Miklóst a nürnbergi törvényszék megidézte tanuként. A nürnbergi tárgyalás 13. napja első ízben hozott magyar vonatkozásokat. Aldermann amerikai vádló a csehszlovák ügyre vonatkozó akták ismertetése során felolvasta Horthy Miklós kormányzónak

Hitlerhez írt köszönő levelét, amelyben a kormányzó köszönetet mond Hitlernek a csehszlovák ügyben tanúsított magasztalásért. Horthy ugyanakkor közli, hogy március 16-án határozatszempapás történik, amelyet majd két nap múlva nagyobb akció fog követni.

Elfogták Albrecht főherceget és báró Vay Lászlót

Budapesti híradás szerint Ujváry Sándor miniszteri tanácsos Bregenzben felismeri több ott rejtőzködő jobboldali magyar politikus. Többek között felismerte báró Vay Lászlót, az egykori szász

jobboldali főispánt, akit utérkedésére el is fogtak és közösen Budapestra visznek. Ugyancsak Bregenzben őrizetbe vették Albrecht főherceget.

A Kisgazda Párt állástoglalása a népbírósági botrányval kapcsolatban

A Független Kisgazda Pártunk és Polgári Párt debreceni szervezetének elnöki tanácsa tegnap tartott ülésén foglalkozott azokkal a sajnálatos eseményekkel, melyek a debreceni népbíróság mulheli tárgyalásán lezajlottak.

Az elnöki tanács megállapítja, hogy minden olyan tevékenység, amely a népbíróság befolyásolásával, megfélemlítésével, vagy tetteges bántalmazásával a népbíróság munkáját meghiúsítja és ezzel a közéleti tisztogatást gátolja, a reakció szolgálatában áll. A Kisgazda Párt debreceni szervezete ezért súlyt helyez arra, hogy az előfordult atrocitások elkövetőit és ér-

telmi szerzőit a rendőrség most már 48 óra alatt nyomozza ki és állítsa bíróság elé.

Mindezzel, amíg ez meg nem történik, nem látszik biztosítottának a népbírósági tárgyalások zavartalan lefolyása. Ezért a párt debreceni szervezete már csak a kirendelt népbírák testi épségének védelmében és folyamatban levő rendőri kivizsgálás bizonyára közmelegnyuságot keltő befejezéséig a népbírók további kirendelésétől eltekinteni kénytelen. Erről a határozatról az elnöki tanács értesíti a többi demokratikus párt helyi szervezetét és saját országos pártközpontját is.

Magyar-román kereskedelmi kamara

Debrecen városi és gazdasági életének nagy érdekeltjei miatt alakult meg Debrecenben a magyar-román kereskedelmi kamara.

Dr. Radó Bezsó kamarai főtitkár nyilatkozta meg a gyűlést. Beszédében rámutatott arra, hogy a minden oldalról megnyilvánult kívánság hozza létre ennek az intézménynek megalakulását, amelyet a román és a magyar nép gazdasági és kulturális kapcsolatainak közelebbi kifejlődését várhatjuk. Az itt megalakuló kamara első a vidéken a birtokosok, hogy Nagyvárad és Debrecen két övezetközötti a jövőben a két szomszéd ország közötti barátságára kibátással lesz.

Ezután Pál Józ szerkesztő a kamara alapvető feladatait tárgyalta, amelyet a jelenlévők egyhangúlag elfogadnak. Majd a tisztikár tagjait választották meg. Elnök lett Radó Bezsó dr. kamarai főtitkár, alelnökök Ir. Harsányi Imre ügyv. titkár, Fáy Árpád szövetkezeti igazgató, Szigethy Gyula nemzetgyűlési képviselő. T. elnökök: Kovári Marcell vezérőrnagy, Csikán Virgél dr. bihari főispán, Szabó Kálmán polgármester és Danosa Jakab a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara elnöke. Tiszteletbeli alelnökökké választották dr. Pogány György kamarai tanácsost. Lakatos Jenő szov. igazgató. Az elnöki tanács tagjai lettek a debreceni gazdasági és kulturális élet vezető férfiai, igazgató Pál Józ, főtitkár Radó Bezsó dr.

Használt ruhá-
neműt és ingóságot
veszek.
GYÖRY ószeres
Verbőczy-u. 2. Iparkamara épület.

MIKULÁSRA
ifjúsági, meséskönyvek,
leporellők, levélpapírok, emlékkönyvek, fotó albumok, 1946 évi előjegyzési naptár nagy választékban
SZIKSZAY-nál Pásovári palota

MA este 6 órákor Tokaji aszú

CSOKONAI színház

Debrecen határában 33 százalék az őszi vetés

A közigazgatási bizottság ülésén Vigh István gazdasági felügyelő számolt be Debrecen mezőgazdasági helyzetéről. A betakarítás megtörtént, az időjárás aránylag kedvező, éjjeli fagyok voltak. Az őszi vetés jól kelt, a késői szántás még folyamatban van, az egérkár nagy. Debrecen határában búzaból 8 ezer 531 hold, rozsból 3612, őszi árpából 148 hold nyert bevetésre, a 10 évi átlag

1000 hektár helyett 3333 hektár.

Megdöbbentő jelenségre hívja fel a figyelmet, 741 mázsa minőségi vetőmagot Debrecen város közellátása elvett kenyér céljára és ezáltal a jövő évi vetést és termést veszélyeztetve. A bizottság több felszólalás és bírálat után tudomásul vette a jelentést és elfogadta a gazdasági felügyelő több javaslatát.

Vita a közbiztonsági állapotokról

A közigazgatási bizottság ülésén szóváltottak a Debrecenben és a tanyavilágban uralkodó közbiztonsági állapotokról.

Vigh István gazdasági felügyelő rámutatott jelentésében arra, hogy a tanyavilágban uralkodó vagyon- és közbiztonsági állapotok miatt a lakosok otthagyják a tanyát, megáll a mezőgazdasági munka, ami pótolhatatlan kár Embere, Állat, jószág nincs biztonságban. Tanyai rendőrséget, katonaságot, polgárőrséget kér a tanyavilág. Fegyvert kérnek a saját biztonságukra, polgárőrséget, munkásőrséget állítanak fel.

Fürst László rámutat arra, hogy Debrecenben is teljesen elszomorító a vagyon- és életbiztonság, sürgősen segíteni kell ezen. Dr. Korpássy László tisztifőorvos kéri, hogy azokat is lássák el fegyverrel, akik éjjel kénytelenek járni, mint az orvosok. Őt már este kétfelben támadták meg, most más fegyver hiányában baltával jár, ha éjjel beteghez hívják.

Gallai Ervin rendőrezredes, a kapitányság vezetője szerint a helyzetben jelenleg nem lehet segíteni. A katonaság bevonását a honvédelmi minisztérium nem engedli, a polgárőrség nem valószínűsíthető. A rendőrilegység létszámát kell emelni és jóvalkal eladni. Javasolja, hogy forduljanak a létszámi növelésre, a polgárőrség felállítására végezt a belügyminiszterhez. Debrecenben — Igéri, — már a napokban rohamos és biztos javulás lesz a vagyon- és közbiztonság terén, a tanyavilágban létszámemelés és jó kellene.

Szabó Kálmán polgármester csak részben veszi tudomásul a rendőrezredes választást, nagyobb figyelmet és eljárást kér Debrecen közbiztonsága érdekében. Helyesli a létszámemelést és a polgárőrség bevezetését, a katonaság igénybevétele. A tanyavilág biztonságára fontos gazdasági érdek is. Sürgősen kell cselekedni és határozottan, eredményesen. Hajlandó a jövő héten budapesti útja alkalmával Öry főispánnal együtt eljárni a kérelem kedvező elintézésben.

A közigazgatási bizottság elfogadja a felvetett javaslatokat és a polgármestert felkéri a sürgős körbenjárásra a belügyminisztériumban, különösen a tanyavilág biztonságára érdekében, míg Debrecen bősége és külsősége vagyon- és életbiztonsága orvoslására és biztosítására Gallai rendőrezredes munkájától és legéretől vár eredményt.

A rendőrségi jelentés kapcsán Fürst László szóváltotta a debreceni népbíróságon történt véres botrányt és bírálta a rendőrség működését. Elítélte a véres botrányt, ami már anarchiára mutat. Szabó Kálmán polgármester is elítéli és megbélyegzi a népbírósági botrányt és erőlyes vizsgál-

Kételkedik?

Győződjön meg róla, hogy ARANYÉRT, EZÜSTÉRT, BRILLIÁNSÉRT a legtöbbet fizeti **KATONA LÁSZLÓ** órásmester, Piac utca 6. szám. Kereskedelmi iskola alatt. Órajavítások szakszerűen.

Nagy a forgalom a Debreceni Vásáron

Szerdán nyit meg a Debreceni Vásár a máris igen sokan tekintették meg Debrecen iparának és kereskedelmének e reprezentatív jellegű kiállítását. A vásár igazgatóságának sikerült szereznie s így a Vásáron a kiállítási termékekben ma már kelemes meleg lesz. A nagy látogatottságnak örvendő Debreceni Vásár napoként reggel 9-11 óráig délután 5 óráig van nyitva. A vásárra a tegnapi napon igen sok erdélyi látogató is érkezett.

Felhívás

A magyar nemzet ellenállási mozgalom vértanúinak folyó hó 8-án a honvéd kerületi parancsnokság által rendezendő emlékműnepe alkalmából kérem a város közbizságot, hogy a középületekre és lakóházakra gyászlobogót tűzzenek ki. — Polgármester.

Hirdetmény

Felhívom a város érdekelt lakosságát, hogy 1945. évi IV. negyedévi jóvátelet céljára az alábbi beszolgáltatásokat f. hó 10-ig teljesítse.

Köteles minden egyes önelátottan tekintendő személy a birokában meghagyott kenyérgabona mennyiségéből fejenként 10, azaz tíz kg. lisztet, minden östermeléssel foglalkozó egyén a tulajdonában, illetőleg bérletében álló földterület kat. holdja után holdanként 3, azaz három drb. tojást, 100, azaz száz kg. szénát és 50, azaz ötven kg. szalmát beszolgáltatni. A lisztet és a tojást a Jóváteletli ügyosztály raktárába (Csapó és Burgondia utca sarkán levő Ipariskola épületének I. emeleté, volt Lakshivaival helyisége), a szénát és a szalmát pedig a Jóváteletli ügyosztály szénatelepeire (Epreskert utca és Bösörmenyi ut) kell beszolgáltatni.

A beszolgáltatott cikkekéről a raktárkezelő szabályszerű átvételi elismervényt köteles kiadni és annak felmutatása ellenében fogja a Jóváteletli ügyosztály az átvett cikkek árát — később közzeendő hirdetésben megjelölendő időpontban — kifizetni. Polgármester.

Néitünk még nem volt? Jöjjön! ARANYAT, ezüstöt, brilliánt MAGAS ÁRAN ÁTVESSZÜNK FELDHEIM és HAJDU szaküzlet Piac-utca 36. szám. Ékszerkészítés, javítás.

KAMARA színház

Szombaton este 7/2 órákor Szabó Dezső emlék-est

Színház — Mozik

OSOKONAI SZÍNHÁZ
Péntek, 6 óra Tokaji aszú
Szombat, 7 óra Mosoly ország
PETŐFI MOZGÓ: Zenés amerikai film: „A nagy koringó” Híradó, háborús bűnösök. Előadások kizárólag d. e. 11, d. u. 1/4 és 1/8 órákor.
APOLLÓ MOZGÓ: Ida regénye Ma előadások: d. e. 10, d. u. 1/4 és 1/8 órákor.
Pénztár reggel 9 órától.

Férfi és női fehérneműt

és gyermekruhát elsőrendű kivitelben készítünk, hozott anyagból is. Góphímzést és gombbehúrást vállalunk.
Délibáb fehérneműgyár
Piac utca 61. I.

Tartós hullámot

mindenkor készit garanciával
KIRÁLY FODRÁSZAT
Demkóval szemben, Paostia utca sarok.

Táncintézmény kezdőknek:

Beiratkozás december 7-én d. u. 1/2 órákor a „CENTRUM”-ban (Dr. Konczné, Schaff Marcell tánciskolája, Csapó-utca 19.)
Össztáncok: csütörtök, szombat, vasárnap 1/2 óráig.

Szemüveget

KLEIN LÁSZLÓ
látzerészestertől
PIAC-UTCA 27.
Simonffy-utca sarok.

CSERÉPKÁLYHÁK-KANDALLÓK

átalakítás, tisztítás és javítását a helyek, vaskályhák, cukrászkecskék samottozását helyben és vidéken vállalok.
Laczkó és Gönczi
Réha József
kályhás mesterterek
Batthyány-u. 11., Piac-u. 40.
Hangya átjáró. Kész kályhák és kandallók állandó raktáron.

Aranyért, ezüstért, brilliánsért

magas árat ér el
STASSIK LAJOS
ékszerészestől Piac-u. 56.

Üzlethelyiséget keresek,

ajánlóját jutalomba részesítem. Egy jókarban levő sparheltet veszek. Friedman, Csokonai-u. 3.

VÁGÓ-CIPŐ

Piac és Széchenyi utca sarok.

A legszebb fehérneműk

hozott anyagból is **KELLER EDÉNÉ** szalonjában készülnek. Batthyány-u. 9.

Színházi kellékes, jelmezkesztés, öltöztetés Györy-féle ószeres üzletbe helyeztem. — Diszkrét, festményeket, jelmezeket veszek

Harsányi László

Verbőczy utca 2. Iparkamara épület.

HIREK

Só, mint barátság jele

3000 kilogramm só adott Nagyvárad Debrecen városának

Nagyvárad polgármestere az alábbi levelet intézte Szabó Kálmán debreceni polgármesterhez:

Nagyvárad városa meleg köszönettel vette tudomásul Debrecen sz. kir. város szives meghívását a Debreceni Vásárra.

A két város között immár tradicionálisá vált barátság ez újabb bizonyítékát örömmel vettük s a magunk részéről minden erőnkkel azon leszünk, hogy a jövőben összekötőtevéseink minél őszintébbek és eredményesebbek legyenek. — Ennek jeléül felajánlunk Debrecen város részére 3000 kgr. só, mely rendelkezésükre áll s kérjük Polgármester urat, sziveskedjék ezt fölírni elfogadni, mint csekély tiszteletjelünket, mellyel a két város közötti további őszinte jóviszonyt támogatni óhajtunk.

Fogadja Polgármester úr nagyrabecsülésünk legőszintébb kifejezését Ványai Károly polgármester, Popescu Nicolae főjegyző.

— Időjárásjelentés. Mérsékelt szél, továbbra is borult, ködös idő, sok felé újabb lecsapódások, havasodás vagy havazás alakjában. A hőmérséklet átmenetileg kissé emelkedik. Távolabbi kilátások: Néhány nap múlva hidegebb idő valószínű.

— A debreceni pékek újabb kenyérrémelést kérnek. Be is adták már az áremelési kérelmet, amelyre ma foglalkozik a város közéleti bizottsága és közellátási ügyosztálya. Hír szerint a pékek kérelme ezer pengős kilónkénti ár körül mozog.

— Az ebesi állomáson egy beérkező vonat halálra gázolt egy ismeretlen nőt. A személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— A parlista intézetben a magánvizsgálatok ideje december 10—11, írásbeli, 12. szóbeli.

— A HONSZ Kossuth u. 43. sz. alatti székházában vasárnap délelőtt 9 órakor tagértekezletet tart.

— Ma, december 7-én délután 2 órakor az alábbi hős halottakat temetik a Köztemető hős halottak részére fenntartott parcellába: Dombi Lajos 1900 Ajka. Esztergomi Gyula 1916 Budapest. Fekete Ferenc 1903 Törökszentmiklós. Papp Mihály 1901 Kolozsvár. Eichinger József 1923 Levél. Balogh Sándor 1902 Csurgó Szabó Lajos 1909 Kaba. Kutassi Ernő 1904 Pesterzsébet. Hammer János 1922 Kőszeg. Mivel a vasúti közlekedési nehézségek miatt elhalt bajtársaink hozzátartozói a temetésen nem tudnak részt venni, kérjük Debrecen város közönségét, hogy a temetésen minél nagyobb számban vegyenek részt s elhalt bajtársainknak ezzel is adják meg a végtisztességet. 101. Vöröskereszt hadikórház.

— Simai gyorsíróiskolában beiratkozás megkezdődött a gyorsírás, gépirás és kereskedelmi alapismeretek tanfolyamára. Államvizsga. Piac u. 78. Vasútkedvezmény.

— Dr. Barabás (Breuer) Ernő ügyvédi irodáját Miklós 33. alatt megnyitotta.

— Gönczy László orvosi rendelőjét Széchenyi u. 17. sz. alatt megnyitotta. Rendel. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek

Alomvilág tárul szeme elé a DEBRECENI VÁSÁRON a KASZANYITZKY cég vitrinjében, ahol szebbnél szebb herendi porcellánok vannak kiállítva.

Baráti megnyilatkozások a Vásár vacsoráján

A Debreceni Vásár megnyitása alkalmából a vendégek tiszteletére vacsora volt az Arany Bikában. Orosz, amerikai, román és magyar vendégek telepedtek egymás mellé a legbarátságos hangulatban a fehér asztalok körül. Lelkeshangú pohárköszöntők hangzottak el a vacsora után. Jósik Lajos államtitkár a baráti kapcsolatokat kiemelve beszéde nyitotta meg a pohárköszöntők sorát. Emlékeztetve Sztálin generalissimust, a román királyt és Groza Pétert, Dr. Ciaklín Virgil váradai főispán Groza miniszterelnök nevében köszönetet mondott a nagyszerű fogadtatásért. A demokratikus Magyarországra, kormányára ültette poharát, éltetve azt a barátságot, mely a magyar és román nép között mindjobban kifejlődik. Horovitz László amerikai delegátus hangzott, hogy a Nyugat felfigyel arra, hogy Kelet népei mint találjan egymásra. — Rámutatott arra, hogy az angol-szász—szovjet viszony garancia a békés fejlődésre. Örömmel látja, hogy ez a Vásár összehozta a két nemzet fiait, kiket eddig szembe állítottak egymással. A nyugati hatalmak készek a segítségre, ha őszinte megbékélést látnak. Sztálin és Trumanra ülti poharát, akik — úgymond — mehozták a világbékét. Az orosz városparancsnok szívélyeshangú beszédben hangzott, hogy sok bankettet látott már, de olyan barátságot, mely itt ezen a vacsorán mutatkozik, még nem tapasztalt. Megemlékezett arról, hogy éppen a mai napon van a nagy sztálini alkotmány 9. évfordulója. A nagy nemzetek barátságára ülti poharát, amely barátság elveti a de-

okratikus együttműködés magját. Kőváry vezérőrnagy üdvözlöi a román katonai, rendőr és polgári vendégeket és jóteső érzeléssel állapította meg, hogy a nemrég megkötött román-magyar határközi egyezmény terebélyesedett és alapul szolgált a további baráti kapcsolatokra. A jelenvolt román vezérkari őrnagy szintén a megértést és barátságot hangoztatta. A háború folyamán járt Magyarországon, látta a magas kultúrát és megszerette a magyar népet. A román hadsereg tovább fűzi a megkezdett baráti kapcsolatokat. A román és a magyar hadsereg barátságára ülti poharát. Szabó Kálmán polgármester a város nevében köszönetet mondott mind azoknak, kik a két nép barátságát elősegítették. Az Újszék Szövetség és elsősorban Paál Jób munkáját emeli ki a román-magyar baráti kapcsolatoknak a Debreceni Vásár által történt kimélyítésében. Köszönti a megjelent hölgyvendégeket, a nagyváradit asszonyokat, kikre nagy hivatás vár a kölcsönös szeretet megvalósításában. Ványai nagyvárad polgármester hasonló szívélyességgel köszöntötte Debrecen városát és polgármesterét. Vetianu ezredes Nagyvárad katonai parancsnoka utalt arra a találkozóra, melyen Kőváry vezérőrnaggyal lefektették a baráti kapcsolatok alapjait. Azóta még jobban kimélyült a jóviszony, bizonyosságát annak, hogy a kezdeményezés a két nép lelkéből fakadt.

A lelkeshangú pohárköszöntők után jó hangulatban tánc kezdődött és tartott az éjféli órákig.

Robbanóanyagot találtak a balmazújvárosi állomáson

Jelentették a hatóságnak, hogy a balmazújvárosi állomáson a 4. vágányon, 400 méternyire az állomás épületétől ifj. Barna Lajos III. polgári iskolai tanuló robbanóanyagot talált. Először azt hitte, hogy rádióelem és hazavitte, később szüleinek gyanusnak tűnve fel a dolog, értesítették a rendőrséget. A robbanóanyag nyújtószennel volt ellátva. A nyomozás során kiderült, hogy az állomás közelében még több robbanóanyagot találtak mások is. A katonaság részéről Göcze Imre hadnagy, robbantási előadó szállt ki, aki megállapította, hogy a robbanóanyag — patron és ipari robbanóanyag alkalmat. Érintésre, vagy ha a vonat keresztül ment volna rajta, nem robban, volna fel, csak elektromos gyújtás után. A robbanó patron ismeretlen eredetű. Hír szerint a közelben mezőkövesdi munkásokkal találva vonaton vesztéget és a feltevésszerűen valóki az ablakon keresztül dobálta ki a patronokat, megakarva szabadulni tőle. Arra nincs adat, hogy szabotázs, vagy merényletről lenne szó. A nyomozás még folyamatban van.

— A Debreceni Egyetemi Kör választmánya ma, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel ülést tart a Független Kisgazda Párt Bajcsy Zsilinszky u. 1. alatti helyiségében.

— Naményiné gyorsíróiskolájában decembertől tanfolyamkezdés. Államvizsga, államérvényes bizonyítvány. Piac 58. Linoleumházban.

— Megmérgezte magát, mert elvesztette látását az egyik szemére Mohácsi Endre kereskedő, Pesti-utcai lakos. Esméletlen állapotban találtak rá és a klinikára szállították.

— Zsebtolvaj garázdálkodik a Rákóczi-utcai piacon. Marton Katalin derecskei lakostól ellopták a pénztárcáját 234.000 pengővel.

Tüzelőhiány miatt bezárnak az iskolák

A közigazgatási bizottságban Ormós Lajos tanfelügyelő beszámolt az elemi iskolák állapotáról. A tüzelőhiány miatt eddig négy állami elemi iskola zárt be és a többi bezárásával is számolni kell, ha nem kapnak elegendő tüzelőanyagot, vagy legjobb esetben összevonva kell tanítani. Az esetleges téli bezárás 75 elemi iskolát, 10 ezer tanulót és 282 tanítót érintene, de erre remélhetőleg nem kerül sor.

Baj van a MADIS-el a Perc-dűlőben

A városi közigazgatási bizottság ülésén Ormos Lajos tanfelügyelő rámutatott arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter újból eltiltotta a pártpolitikai szervezkedést az iskolákban. Elszomorító állapotról tesz jelentést, a MADIS az egyik tanügyi elemi iskolát, a Perc-dűlőben reggelig tartó táncmulatságra használja tilalom ellenére, a helyiséget lefoglalta, és azt kisajátította, a tanterem kulcsát is megtartotta. A MADIS ottani vezetője a tanítót fenyegeti, rendőrtiszt bátyjával hivatkozik, sőt a tanítóra rá is löttek egyesek. Öry István főispán elnök kérdésére kijelentette a tanfelügyelő, hogy a vizsgálat folyik, sőt ugyanakkor felhívta a figyelmét Gallai rendőrelvezetőre, a rendőrség vezetőjének az ügy kivizsgálására.

Fotóciikk, játékaru, ajándéktárgyak BERZÉKI Piac-u. 38.

FIGYELEM!
Varrógép, kerékpár, rádió, gramofon javítás.
Autógén hegesztés!
Horváth Tihomér műszerész mester.
Deák Ferenc-u. 9

Aprított tűzifa NAGY IMRE

Mindent 1 helyen
Férfiaknak
Kalap
Nyakkendő
Fehérmű
Pullover
BLEICH BÉLA-tól Piac-utca 49.
Hölgyeknek
divat pullover
sál
fehérmű
harisnya

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT HIREI

A pártvezetőség felkéri azokat a körzetvezetőket, akik rádiókat vettek át, hogy az engedélylevelekért a pártirodába minél sürgősebben fáradjanak be.

A vezetőség felhívja a tagokat, hogy esetleges tagdíjhátralékaikat a pártirodában a hivatalos órák alatt minél hamarabb rendezzék.

Azok a nyugdíjas tanárok, tanítók és lelkészek, akik az utóbbi időben nyugdíjukat késve, vagy egyáltalán nem kapták meg, jelentkezzenek sürgősen a pártközpontban Péterffy igazgatónál.

A Független Ifjúság tagjai, akik még igazolványukat nem mutatták be, haladéktalanul jelentkezzenek az ifjúsági pártirodában.

A Független Ifjúság a Kamara Színházban szombaton és vasárnap este fél 7 órai kezdettel rendezendő Szabó Dezső-emlékestre tagjainak kedvezményes jegyet biztosít. A kedvezményes jegyeket szombaton délig lehet átvenni az ifjúsági irodában.

A Független Ifjúság szombaton délután táncos összejövetelt rendez.

A Magyar Paraszt Szövetség debreceni szervezetének ideiglenes Intéző Bizottsága vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a pártszervezet nagytermében parasztagyűlést rendez. A gyűlésen a mezőgazdaság és parasztság legsürgősebb problémáival foglalkoznak majd az előadók. Az Intéző Bizottság Debrecen város és környékének parasztságát pártkülönböztetésre való tekintet nélkül gyűlésre ezúton is meghívja és szeretettel elvárja.

A törvényeségi fogház létszáma emelkedett. Dr. Böszörményi Imre az államügyészség elnöke most számolt be a debreceni törvényeségi fogház november havi adatairól. Október végén a törvényeségi fogházban ült 132 férfi, 22 nő, novemberben beutaltak 108 férfit, 12 nőt, elegendtek 66 férfit és 14 nőt, december 1-én a létszám 104 volt. A foglyok száma emelkedett. Az ellátás türethető, a rend megfelelő.

— Elemliszterrel színhásmoskodó, magát Torkos Bertalan sárandi lakosnak kiadó csalót nyomoz a rendőrség. Torkos egész sereg ember részére vállalt elemliszterbeszerzést, elemliszterrel is azt és mikor a bizalom meg volt irányában, nagyobb összeget felvéve megszökött.

— Debrecen népesedése novemberben. Debrecenben házasságra lépett 98 pár, októberben 100 pár. Született 201, meghalt 129, a szaporulat 72. A múlt október hónapban születés volt 193, halálozás 116, szaporulat 77 volt, vagyis november volt a nével gyengébb volt, mint október.

— A közellátási bizottság ma délelőtt 9 órakor a városháza I. em. 6. sz. hivatalos helyiségében dr. Szabó Gyula elnökletével bizottsági ülést tart. Polgármester.

— Rablótámadás a Szent Anna utcai temetőnél. Márki Béla műszerész három ismeretlen tettes, amint a Budai Úzsátság utcán a temető mellett elhaladt, a temetőből kiugorva megfáradta, kabátját, pénztárcáját 43.000 pengővel és bőráskáját elvették. A homokkertiak részéről sorozatos panasz nyilvánul meg a temetőben elfejtőző és az alkonyatkor és esti órákban hazatérő dolgozókat kiraboló támadók ellen. A hatóságok süngős intézkedését kérik.

— Sarokba állították a házba, leket és kifosztották a lakást. Barók Lajos bellegelői tanyájára betört az elmúlt éjszaka három férfi. A házbelieket a sarokba állították és a lakásból 140 millió értékben bundákat, ruhaneműket, pénzt, élelmiszert vittek el.

* Az állami főgimnáziumban magánvizsgázók szombaton tíz órakor jelentkezzenek.

— Halálra gázolt a vonat egy ismeretlen közlekedési férfit, aki a házak tetején felbontás útján követte el betörését, elfogta a debreceni rendőrség. Sulyok a soproni dologházban töltötte büntetését, amikor a németek menekültek az országból, elvitték a fogház lakóit is. Most került haza Németországból, de vesztére már második nap fellelmerlék és elfogták.

— Elfogták Debrecenben az akrobata betörőt. Sulyok Gyulát, az ismert akrobata betörőt, aki a házak tetején felbontás útján követte el betörését, elfogta a debreceni rendőrség. Sulyok a soproni dologházban töltötte büntetését, amikor a németek menekültek az országból, elvitték a fogház lakóit is. Most került haza Németországból, de vesztére már második nap fellelmerlék és elfogták.

Fém hulladékot mindenféle vasanyagot, gépeket a legmagasabb áron vásárol.
LANGER és KATZ
Hatvan u. 62. Telefon: 4-12
Ócsa és új vastelep.

ZETKA 100 motorkerékpárt
békébelli kilsó-helsó gumikkal
elcserélném bombaszerűt
háztért. „Lehet kertségi” jelgére

Az a Bajtárs, aki Bellegrón lakik, hadifogságból jött haza és hirt tud

Kontz László
főhadnagyról, aki a 11. hadjáratban III. zbj-ban szolgált, jelentkezzen ösv. Kontz Lászlóné Blka bérház I. em. 7. Mások is, ha tudnak hirt, sziveskedjenek közölni a címmel.

Férfi és női szövetek, belésáruk nagy választékban vásárolhatók
Tiszántúli Textilházban
Piac-u. 22. (Első Takarékpénztár)

VÁGÓ-FÉRFIRUHA
Piac és Széchenyi utca sarok.

Ha jó női száras és fél CIPŐT akar nézze meg PÁSTINÁL RÓZSA-UTCA 2.

Angol-francia munkát, alakítást, átfordítást olcsón s hamar készíti az „ÉVA SZALON”
Faragó-utca 22. szám.
C. I.: Füzesérvy Éva

Iparművész és kisipari játékarukat vásárol BERZÉKI PIAC-UTCA 38.

Ismeret kapható szent u. 2. (Hungaria m. i. c. m.) Fejlesztés: Rákóczi u. 7. Termézetbarát csere.

